

φυσικῆς ἀληθείας, καὶ καλοὶ αὐτῆς ἡμέραι εἰπὲ τέλους ἀνέτειλαν. Ός ἐξ ὄρεμφύτου, τρόπον τινά, ἡννοήθη ὑπὸ τῶν δοκιμωτέρων μαζὶ ποιητῶν ὅτι ἀδύνατον εἶναι νὰ ὑπάρξῃ γλῶσσα καλλιτεχνική, γλῶσσα φιλολογική, ἀνευ τῶν τύπων τῆς ὑμιλούμενης· ἤρχισε δὲ βραχυηδὸν τὸ ῥεῦμα νὰ τρέπεται οὕτως, ὥστε νὰ μὴν ὑπάρχῃ σήμερον ποιητής, ἀξίος τοῦ ὄνομάτου, χωρὶς νὰ εἴναι ἐνσυνειδήτως ἢ ἐνσυνειδήτως μαθητής τοῦ Σολωμοῦ, χωρὶς νὰ ἔκφραζῃ αἰσθήματα εἰλικρινῆ καὶ νὰ παρουσιάζῃ εἰκόνας ἀληθινάς εἰς τὴν ζωντανήν γλῶσσαν. Η τάσις εἶναι τόσον μελλοντικός παρήγορος, ὅσον ὄρμητική καὶ ἀκατάσγετος, ἤρχισε δὲ προχρυστικῶς νὰ δίδῃ τὴν ἐλπίδα τῆς ταχείας καὶ δριστικῆς ἀποκαταστάσεως τῆς δημοτικῆς γλώσσης, ὡς γλώσσης φιλολογικῆς, τῆς συνεγίσεως καὶ ἀποπερατώσεως τοῦ ἔργου τοῦ Σολωμοῦ, τῆς ἀρσεως τῆς διγλωσσίας καὶ τῆς ἐν τῷ γραπτῷ ἐν γένει λόγῳ ἐπικρατήσεως μιᾶς γλώσσης ὑμιλούμφου, τῆς ὄποιας τὸ δημοτικὸν στοιχεῖον νὰ εἴναι ἢ ἀληθύητος βάσις».

Ἐκείνοι οἵτινες ταράσσονται καὶ σκυνθαλίζονται ἀπὸ τὰς ὑπερβολὰς τοῦ συστήματος, καὶ ἀπὸ τὴν αὐθικιρεσίαν—δὲν τὸ ἀρνοῦμαι—μὲ τὴν ὄποιαν ἐκστοτὸς τῶν χειρούμενῶν τὴν δημοτικὴν προσθίνει εἰς τὴν ἐφαρμογὴν αὐτῆς (ὅ ἴδιος ὁ Πολυλῆς εἶπεν ὅτι ὅλοι εἰμεθει διαμαρτυρόμενοι κατὰ τοῦ γλωσσικοῦ καθεστώτος, ἀλλὰ καθένας ἔχει τὴν θρησκείαν του) ἀς λάθουν τὸν κόπον νὰ διαβάσουν ὀλίγας σελίδας τοῦ ἀποθηκνότος σοφοῦ οἰκεῖσθίποτε θέλουν· ἀπὸ αὐτοῦ τὸ πρώτον του ἔργον τὴν πεζὴν μετάφρασιν τῆς Τρικυμίας, (υολονότι ὑπερβολικῶς ὁ Τυπάλδος τὴν ὄντα μαστεν ἀδύκαντα) μέγιο τῆς μεταρράσεως τῆς ἐμμέτρου τοῦ Αμιλέτου· ἀπὸ ταὶ σοφὰ Ήρο.Ιερόμεγρα, ποὺ μῆς ἐγνώρισαν ἀπαξίδικα πάντας τὴν σημασίαν τοῦ Σολωμοῦ· ἀπὸ τὰς μεταρράστεις τῆς Οδυσσείας καὶ τῆς Ι.Ιιάδος, διὰ τῶν ὄποιον (γιωρὶς βέβαια νὰ ἔχουν τὰς ἀξιώσεις τοῦ ἔργου ἐνός Monti, ἔργου μοναδικοῦ εἰς τὴν παγκόσμιον φιλολογίαν) πρώτην φοράν ἔλλην ποιητῆς ἀνεμέτρησεν ἐπικάίως τὰς δρυνάκιες του μὲ τὸ ἀδύκαντον πρωτότυπον· ἀς διαβάσουν τὴν Φιλο.Ιογικήν μας γ.Ιωσην, τὸ ὀλυμποέλιδον ἐκείνον ἀριστούργημα σεμνῆς κριτικῆς, τὸ ὄποιον ακετ' ἀκειδίκτου ἐπιμονῆς ὑπονομεύει καὶ περιτρώγει διὰ νὰ συντρίψῃ κατόπιν μ' ἔν απτύημα τὸ εἰδώλων τῆς καθηρευούστης, πρὸς τὸ ὄποιον οἱ εἰδωλολάτραι· ἀνέμελψκην τελευταῖον τινὰ ὕμνον· τὰ ὀλίγα του Σωνεύττα τὰ ὀλιγώτερα διηγηματάκια του, τὸ Μικρὸν Λάθος του ἰδίως, τὸ ὄποιον ἐπικείρως ἀναδημοπιεύμεν σήμερον. Διὰ νὰ ἴδουν ποίκιλην ήθικού μεγαλείου εἴναι ἵκανη νὰ ἐπιγύρῃ εἰς τὰ φιλολογικὰ ἔργα, ἡ πλήρης συνείδησις τῆς ἀξιοπρεπείας καὶ τῆς ἀποστολῆς τῆς ἀληθίους τέγυνη.

Ἡ λατρεία καὶ ὁ θυμωτός ποὺ τρέψουμεν πρὸς τὸν ἐκλιπόντα καλλιτεχνην δυσκόλως ἡτο δυνάτον νὰ περιληφθῶσιν εἰς τὰ στενὰ ὄρια τῆς Βραχείας αὐτῆς σημειώσεως. Εὐτύχημα θὰ θεωρήσωμεν ἂν κινή-

σωμεν τούλαχιστον τὴν περιέργειαν μερικῶν, ὀλίγων ἔστω, νὰ γνωρίσουν ἐπιμελέστερον καὶ βαθύτερον τὴν μεγάλην κύτην φυσιογνωμίαν. Εἰς αὐτοὺς ἰδικιτέρως συνιστώμεν τὰς «Κριτικὰς παρατηρήσεις» τοῦ κ. Γ. Καλοσγούρου «περὶ τῆς μεταφράσεως τοῦ Ἀμλέτου τοῦ Πολυλῆ» ὅπου ὁ συγγραφένος μῆς ἔδωκεν εἰς ὀλίγας σελίδας τὸ καλύτερον ἴσως πρότυπον ἐπιστημονικῆς κριτικῆς, ἀξίας τοῦ ὄνομάτου τούτου. Ο κ. Γ. Καλοσγούρος εἶναι διὰ τὸν Πολυλῆν ὅ, τι κύτης ὑπῆρξε διὰ τὸν Σολωμόν, καὶ δὲν θὰ ἔτοι καὶ τοῦτο μόνον μικρὸς τίτλος δόξης διὰ τὸν νεκρὸν λόγιον, ἢν ἡ καθηρεύωσις ἀτομική του ἐργασία δέν τὸν κατέτασσε μεταξὺ τῶν διαπρεπετέρων συγγράμμων μαζὶ συγγραφέων.

I. ΓΡΥΠΑΡΗΣ

ΕΝΑ ΜΙΚΡΟ ΛΑΘΟΣ

O dignitosa coscienza e netta
come t' è picciol fallo amaro morso.
Dante, Purg. III. 7-8.

Ἡταν Μέγχα Σάββατο, δύο ὥραις νὰ ξημερωσῃ· εἰς τὸ μικρὸ προσύλι μιᾶς κατοικίας χαυηλῆς, εἰς τὴν ἄκρην καὶ ἀνάμερα τοῦ χωριοῦ, ἡ Μαρία ἐβοηθοῦσε τὸν ἄνδρα τῆς νὰ φορτώσῃ τὸ ἄλογό του μὲ λάθι ἀπὸ τὸ στερεό ἀλεσμα τέκείνης τῆς καρποφορίας.

— Μὴν ἔνησυχῆς ἢν νυκτώσω, τῆς εἰπεν· ἔγω πολλὰ πράγματα νὰ τελείσωσιν εἰς τὴν πόλιν.

— Μὴ λησμορήσῃς πόλιν καλὸν ἄνθρωπον, ὃποιος σ' ἐκυνήγησε τόσον ἐφέτος, μὴν ἔχωμε πάλι βάσκνα.

— Νὰ μὴν ἔνακτανεσκει εἰς τὰς δουλειαίς μου· σοῦ τὸ εἶπα ἔκατὸ φορκίς.

Καὶ μὲ τοῦτο ὁ Πέτρος ἐκίνησε τὸ ἄλογο φορτωμένο καὶ κατέθη προσβλεπτικὰ τὸ λιθόστρωτο μονοπάτι, ποὺ μέσ' ἀπὸ τὸ χωριό ἔθηκεν εἰς τὸν δημόσιον δρόμον.

* * *

Ἡ πρώταις ἀκτίναις τοῦ ἥλιου, μέσ' ἀπὸ τὴν ίύραν καὶ ἀπὸ τὸ παραθύρον, ἐφώτιζεν τὸ φτωχικὸ ἐκείνο γχωῶγι καὶ τὰ ὀλίγα σκεύη του, ἐνώ μικρὸ θουτοί, ἐνώ σκαφόνι, μίκην καπάσι, ἐνώ τραπέζι καὶ δύο καθίσματα· εἰς τὸ ἔνα πλάγιον εἶχαν τὸ κρεβῆτι καὶ εἰς τὸ ἄλλο τὴν γωνίστραν. Η Μαρία ἐβάλθη ἀμέσως νὰ καψῃ τὴν ἐργασίαν τῆς παραχωνῆς· ἐσάρωσε τὸν πάτον, ἐξαράγκησε τὴν σκέπην, ἐξεσκόνισε ὅλα τὰ σκεύη, ἐγέμισε τὸ καντηλί της Πηναγίας, ἐβάλε καθηρεύει σεντόνια εἰς τὸ κρεβῆτι καὶ ἐπάνω τὸ καλήτερο πάπλωμα τῆς· κατέβησεν ἀλλαχεῖ καὶ κύτη, ἐκάθισεν εἰς τὸ κατώφλι καὶ ἐστέκε συλλογισμένη.

«Μῆς λείπει», ἔλεγε, «ἀπὸ τὸ Πάσχα· ἔφθασε η Αυγοπόρη καὶ εὔρισκεται ἀκόμη εἰς τὰ ζένα, καὶ ἔχουμε ἓνα μῆνα ὃποιοῦ δὲν ἐπιάσαμε γράμματά του.

οταν τὸν εἶχα κοντά μου, ἔβαζε τὸ γρυσό μου παιδί τὸν καλόν του λόγον καὶ ἡμέρανε ἡ παραξενιά τοῦ πατρός του· ἀ! πόσο θὰ τοῦ πονῇ νὰ περνή ταῖς καλαῖς τούταις ἡμέραις μακριὰ ἀπὸ τὴν μανούλη του. Τὰ θηλυκά, τί θὰ μου κάμουν τὰ κακούμενα; κακοπανδρεμέναις καὶ ἡ δύο ὑπομονή, ἔχει ἀκόμη σαράντα ἡμέραις νὰ κάψῃ στρατιώτης· ἀλλα γυρίση θὰ είναι ὅλα καλά. Πάσχας μὲ τὴν εὐγή μου, παιδάκι μου.

Αὐτὰ ἔλεγε μὲ τὸν νοῦν τῆς ἡ Μαρία καὶ ἐδάκρυζε· εἰς τὸ πρόσωπό της, ὃπου ἀλλοτε εἶχε βρετανή τὸ κάλλος καὶ ἡ φυιδρότης, ἐφένοντο ἐκεναις ἡ στερεαῖς καὶ αυστηραῖς γραμμαῖς, ὃπου ἀγάλι ἀγάλι γαρακόνει τὸ πρώτο γῆρας, ὁ κόπος, ὁ πόνος καὶ ἡ γριστικνικὴ ὑπομονή.

Ἄπο τοὺς στογχασμούς τῆς ἔξαφνα τὴν ἑσκόωσε ὁ ἥγος ἀπ' ὅλα τὰ κωδωνοστάσια τῶν ἑκκλησιῶν τοῦ χωριοῦ· ἡταν ἡ Ἀνάστασις· διάτι εἰς τὴν Κέρκυραν, τὸ Μέγα Σάββατον, τέσσαρες ὥραις ἀφοῦ ἀνατείλῃ ὁ ἥλιος, ἀπ' ὅλαις ταῖς ἑκκλησίαις τῆς πόλεως τὸ γαρμόσυνο μήνυμα, ὡς ἡλεκτρικὴ σπίθη, περνᾷ εἰς τὰ σιμοτινὰ χωριά καὶ ἀπὸ κύττα ἔως εἰς τὰ ἀκρινάτερα τῆς νήσου. Ὡστε ὅλοι οἱ κάτοικοι τῶν ἐννεάνητα χωριῶν σχεδὸν εἰς τὴν ιδίαν στιγμὴν πανηγυρίζουν τὴν Ἀνάστασιν μὲ κωδωνοκρουσίαις καὶ τουφεκισμούς. Η Μαρία ἐσφργγίζει τὰ δάκρυά της, ἔκχει τὸν σταυρόν της καὶ ἐκίνησε πρὸς τὴν πρωτεύουσαν ἑκκλησίαν, νὰ παρευρεθῇ εἰς τὴν ἀγίαν τελετὴν.

* * *

Τὸ ἑσπέρικο ἄνδρας τῆς ἔρθισε ἀπὸ τὴν πόλιν.
«Ἄλλε», τῆς εἶπε «τὰ γρυσάφια σου· τὰ σήκωσα ἀπὸ τὸ Κατάστημα νὰ τὰ φορέσῃς αὔριο· ἐστειλά καὶ δεκαπέντε δραχμαῖς τοῦ Ἀντωνάκη μας νὰ καλοπεράσῃ αὐταῖς ταῖς ἀριστὶς ἡμέραις· θὰ ταῖς λάβῃ τὴν Νίκη Δευτέρα· μας γράψει ὅτι εἶναι καλά, καὶ μᾶς εὐχεται καλὴν Λαμπρόν: πάρε τὸ γράμμα νὰ τὸ φυλάξῃς μὲ τὰ ὅλα».

— Καλὴν φώτισιν σοῦ ἔδωκεν ὁ Θεός· λέγω γιὰ τὸ παιδί μας, ὅγι τὰ γρυσάφια μου· εἰς περασμέναις ἡμέραις, ὡσὰν νέκ κ' ἔγω, ἐζήλευσε νὰ τὰ φορῶ· ἀμφὶ τώρα... καὶ, ὑστερά ἔμαθε ἀπὸ πολὺν καιρὸν νὰ τὰ ἔχει εἰς τὸ Κατάστημα, κύτταξε πώς ἔμαύρισαν τὰ μαραμένα.

Καὶ ἀμέσως ἐβάλθη νὰ ζεσκονίσῃ τὸ μαυρό καὶ βελουδένιο γρυσοκέντητο πεσελί, νὰ τρίψῃ ταῖς ἀσημογυρωσιμέναις φούμπιαις, τὰ ἀσημένια σκολαβόις, τὸν γρυσόν λαμπόν, ταῖς γρυσαῖς περόναις τῆς κεφαλῆς καὶ τὰ δακτυλίδια. Καὶ ἐνῷ ἔκκυνε αὐτὴν τὴν ἐργασίαν, αἰσθάνετο ὅτι ἐπιάνετο ἡ καρδιά της.

«Πνυχία μου», ἔλεγε μέσα της, «ακάμε νὰ ἔχῃ καλὸ τέλος τούτη μου ἡ γαρού· δὲν ἐπείμενα τόσην καλωσύνην ἀπὸ τὸν ἄνδρα μου· θὰ τὸν ὠδήγησε

ἵσως ὁ καλός μου πνευματικός· καὶ ὅμως ἔγω ποτέ μου δὲν ἀνοίξει τὸ στόμα νὰ παραπονεθῶ γιὰ ταῖς κακοτροπίαις τοῦ συντρόφου μου· γνωρίζω πόσαις φοροτίδαις, πόσαι βάσκανα ἔχουν αὐτοὶ οἱ δύστυχοι ἄνδρες· εἴναι ἀναγκασμένοι, εἰς τὴν ἀνέσοδη, νὰ γρεωθοῦν γιὰ τὸ θεόφωμο, καὶ συμβαίνει πολλαῖς φοραῖς, γιὰ ταῖς ἀμαρτίαις μας, εἴτε ἡ ὄστρια νὰ γολάσῃ τὸν καρπόν, εἴτε τὸ κρύο ἀπριλιάτικα νὰ κάψῃ τὰ σταφύλια μὲς τὸ ἀνθισμά τους· καὶ τότε ὁ τοκογλύφτης τοὺς φοβεροὶς μὲ φυλάκισιν γιὰ νὰ τοὺς βιάσῃ νὰ τοῦ γράψουν τὸ ἔνα δέκα, εἴκοσι, πενήντα—ῷ! ἡ μαύραις ψυχαῖς, διάδικον νάχουν τὸν Θεόν—καὶ ὑστερά οἱ ἀνδρες ἀγριεύουν, μᾶς μαλώνουν ἄδικα γιὰ τὸ παράμικρό—έ! ἡ φτώχεια γεννᾷ τὴν γκρίνια. Πόσαις φοραῖς αὐτὰ τὰ γρυσάφια, αὐτὸ τὸ πεσελί μου, τούτη ἡ κακούμενη μου προϊκα, ἐγρησίμευσε γιὰ νὰ σηκώσωμε ἀπὸ τὸ Κατάστημα κακούμια πενηνταριά δραχμαῖς, γιὰ νὰ μὴ σαπῆ ἡ ἀνδράς μου εἰς τὴν φυλακήν. Α! νὰ περάσουν γλήγορα αὐταῖς ἡ σαράντα ἡμέραις, νὰ γυρίσῃ τὸ παιδάκι μου, νὰ μᾶς βοηθήσῃ».

«Η κακούμενη τῆς προΐκα! "Οποιος δέν γνωρίζει τὴν ἔξοχὴν τῆς Κερκύρας θὰ παραξενευθῇ ν' ἀκούσῃ ὅτι ἡ γυναίκες συνήθως φέρουν μόνην τοὺς προΐκα κακούμια διακοπαριά δραχμαῖς γρυσάφια καὶ κάποτε δύο ἢ τρία ἐλαιόδενδρα ἢ ἔνα ἢ δύο τσαπιῶν ἀμπέλι, εἰσόδημα δέκα δραχμῶν τὸν χρόνον· ἀλλὰ ἡ θυμυαστὴ γυραίαν φέρει μὲ τὸ σῶμα της τὸ εὔρωστο καὶ μὲ τὴν εὐγενικὴν ψυχὴν τῆς θησαυρὸν ἀτέμητον εἰς τὴν οἰκογένειαν ὅπου ἔρχεται νύμφη καὶ ἀγοργύστως ἐργάζεται καὶ κοπιάζει· καὶ ὅταν συμβείνῃ νὰ γηρεύσῃ μὲ ἀνήλικα παιδιά, τότε μὲ τὸ προνοητικὸ τῆς πνεῦμα, μὲ ὑπεράνθρωπον ἀγῶνα κυβερνᾷ τὴν οἰκογένειαν, καὶ ἀπειρα ἔχομε παραδείγματα, ὅπου γυναικα γήρας ἀνάστησε σπίτι ζεπτωμένο.

* * *

Ἐπέρχεται τὸ νιοβδόμαχο ἕσυχο κ' ἔξημέρωσε ἡ δευτέρα. «Ο Πέτρος ἀνεχώρησε γιὰ τὴν πόλιν νὰ φέρῃ τρόφιμα γιὰ τοὺς ἐργάτας εἰς τὸ σκάφιμα τῶν ἀμπέλων· ἡ πολλαῖς καὶ συγχαίρει τῆς μεγάλης τεσσαρκοστῆς καὶ κατέπιν ἡ ἑορτάσιμαις ἡμέραις εἰχαν ἐμποδίση αὐτὴν τὴν ἐργασίαν, ἡ ὄποις γίνεται τακτικῶς τὸν Φεβρουάριον καὶ τὸν Μάρτιον.

Τὸ μεσημέρι ἡ Ἐλένη ἦλθε νὰ εὔρῃ τὴν μητέρα της.

«Μάννα», τῆς εἶπε, «νὰ λυτρώσῃς τὸ σπίτι μου· τὸ παιδί μου ἐξημέρωσε χειρότερα, ὅλο τὸ κορμάκι του εἴναι φωτιά, παρχλογάσει· ἔχομεν ἀνάγκην ἀπὸ ιατρὸν καὶ φάρμακα.

— Τι νὰ σου κάμω παιδί μου· τὸ γνωρίζεις πῶς περνάζεις· ὁ καρπὸς ἐσώθηκε· ἂν μᾶς ἔμειναν ὅλιγα λεπτά, αὐτὰ μᾶς γειτάζονται νὰ πληρώσωμε ἐργάτας γιὰ τὸ ἀμπέλι· μᾶς λείπει τὸ μονάχοιρό μας

παλληκάρι, καὶ ὁ Πέτρος δὲν προσθίνει νὰ τὰ σκάψῃ μόνος του, ἀν καὶ τὸν βοηθὸν κ' ἔγω· ἀπὸ τὸν κακιρὸν ὅποῦ τὰ παῖδια μας πηγαίνουν στρατιώτις, πιάνουμε κ' ἐμεις ἡ γυναικες τὸ τσαπτί.

— Μάννα, σπλαχνίσου μας· δὲν ἔχουμε πεντάρια καὶ μας χρειάζονται αὔριο ἀμέσως δεκκπέντε δραχμαῖς γιὰ τὸν ιατρὸν καὶ δέκα γιὰ τὸ ἄκρζι, γωρίς τὰ φάρμακα καὶ ὅ,τι ἀλλο διορίσῃ.

— Καὶ ποὺ νὰ τὰ εὔρω, παιδί μου· ὁ πατέρας σου, εἰς τούτην τὴν ἑσοδείαν, ἐξ ἀφορμῆς ὅπου ἦταν ὄλιγη ἡ καρποφορία, δὲ μοῦ ἀφῆσε τὰ ὑστερομάζωματα, καθὼς ἦταν ἡ παλαιὰ συνήθεια νὰ τ' ἀφίνουν τῶν γυναικῶν γιὰ νὰ ἔχουν καὶ αὐταῖς ὄλιγα λεπτὰ εἰς τὴν κασέλα τους.

— Ἀμμή σου ἔφερε ἐφέτος τὰ χρυσάφια σου· κάμης τὸ κακλὸ νὰ μοῦ τὰ δώσῃς γιὰ κάνενά μηνα νὰ τὰ βάλω μ' ἔκεινη τὰ ὄλιγα τὰ δικά μου εἰς τὸ Κατάστημα, νὰ οἰκονομήσωμε αὐταῖς ταῖς δραχμαῖς· ἔως τὴν Ἀνάληψιν δὲν θὰ ἔχης ἀνάγκην νὰ τὰ φορέσῃς μάννα, κάμε το, ἀν μ' ἀγαπᾶς.

— Δέν τὸ ἔλεγαν δύστυχη, ὅτι αὐτὰ τὰ χρυσάφια θὰ μοῦ γίνουν φραμάκι; Εἰσαι βέβαιη Ἐλένη μου, ὅτι ἔως τὴν Ἀνάληψιν θὰ τὰ ξαναγοράσῃς;

— Βεβαιότατη· θὰ πουλήσῃ τὸ δαμάκι· ὅπου ἔχει μισικό· θὰ πουλήθῃ ίσια ίσια ταῖς παραμοναῖς τῆς Ἀναλήψεως.

— Θὰ εἶναι· ἐδῶ ὁ Ἀντωνάκης μου, εἶπε μέσα της ἡ Μαρία, «καὶ τότε, ὅ,τι καὶ ἡν τύχη, ὅλη διορθώνονται. Καὶ πῶς νὰ μὴ τὴν σπλαχνισθῶ, εἶναι ἀτάλικη καὶ ἀκόμη ἀδύνατη ἀπὸ τὴν ὑστερή της ἀρρώστια, καὶ μὴ μοῦ πάθη.

— Κάμε το, μπτέρα, νὰ χρηστής τὸν Ἀντώνη μας· θὰ γυρίσῃς γλήγορα, ως ἀκούω.

— Ναὶ θὰ εἶναι· ἐδῶ τῆς Μετοπεντηκοστῆς.

·Εσκαθόθη καὶ ἔβγαλεν ἀπὸ τὴν κατέλα τάχυων·

— Πάρε τα, παιδί μου, καὶ βάλε εἰς ὄρκον τὸν ἀνδρά σου νὰ μὴ μὲ δύολογήσῃ ἀν τὸ μάθη ὁ πατέρας σου, ἔχάθηκα.

·Ωμένα, ζωὴν δύστυχημένη ὅπου περνήμεις ἐδῶ εἰς τὸ χωριό!· ἔλεγε μόνη της ἡ Μαρία, αὐτὸς μήν εύσκετεκαὶ ιατρὸς νὰ ἔλθῃ νὰ καθίσῃ ἐδῶ νὰ κάνῃ κριστιανικὰ τὴν ἐπιστήμην του· ἀμμή νὰ εἴμαστε ἀναγκασμένοι, ὅταν ἀρρώστηση κάνενα παιδί μας ἂν τὸ φέρνωμε εἰς τὴν ἀγκαλιά μας εἰς τὴν πόλιν, θερμασμένο, τρεῖς ωραῖς δρόμον, μὲ τὸ ἡλιοπόνι, γιὰ νὰ τὸ ἰδῃ μίαν μόνην φράσην ὃ ιατρός, ἂν ἔρθειμωμε φούκταις φράγκη γιὰ νὰ τὸν φέρωμεν ἐδῶ· καὶ ἀν πουλῇ κανεῖς ἐδῶ αὐτὸ τὸ εὐλογημένο κανίνο, νὰ τὸ πληρόνωμεν ὥστὲν χρυσάφια. ·Ετσι ἔχάθη τὸ σπίτι του πατέρος μου· ἀπὸ ἀρρώστιας ἔξεγίνηκε· γιὰ νὰ κυττάξῃ τὸ μονάκιθο του ἀρσενικό—ἔνδεκα μήναις ἀρρώστια—ἐπούλησε ὅ,τι καὶ ἂν εἴχε, καὶ τὸν ἔχάσκεις γιατί δὲν ἔφερε τὸν ιατρὸν ἀπὸ τὴν ἀργήν. ·Απὸ τούτο ἔξεπεσε τὸ σπίτι

μας· προίκι δὲν είχε νὰ μοῦ δώσῃ ὁ πατέρας μου παρὰ κάτια τὰ εἰλογημένα στολίδια τῆς μητρός μου καὶ ὅμως μ' ἐπήρε τοῦτος ὁ γρυπτιανός, καλός, ἀμμή, ὁ Θεός φυλάκης, ἢν τοῦ ἔλθῃ τὸ νευρικό· τὸ ὄλιγον κακιρὸν ἔθκψη τὸν καλόν μου πατέρα καὶ ἡ γῆρας ἡ μάννη μην ἔμεινε καρρός· καὶ θέσες τὸ ηζεύρει, τέ γεράμικα περνήσεις τὸ ἔρμοσπιτό της. ·Ωμένα, δὲν ἡζεύρω γιατί σήμερα ὅλα τὰ παλαιά μου δυτικούμικα μοῦ ξαναρχνεύρονται εἰς τὸ πνεύμα, ὡς νὰ ἦσαν γησεινά. ·Επέρχεται τόσο ἡσυχα αὐταῖς ταῖς ἀγρικαὶ ημέραις, καὶ τώρα μοῦ ἀρρώστησε αὐτὸ τὸ μικρό μου ἔγγρν· δὲν μ' ἀρέσει αὐτὴ ἡ ἀρρώστιακαὶ πῶς νὰ μὴδώσω τῆς Ἐλένης τάχυρυσάφια;

·Μὲ αὐτοὺς τοὺς συλλογισμοὺς ἀνέθη εἰς τὴν σιγοτινὴν ῥάχην νὰ μάτη ἀγριολάχηνα γιὰ τὸν δεῖπνον, καὶ αφοῦ τὰ ἔθκλε νὰ βράσουν, ἔπειτε γονατιστὴ ἐμπρὸς· εἰς τὴν εἰκόνα τῆς Παναγίας, ὅπου είχε ἐπάνω εἰς τὸ προσέφκλο τῆς νυμφικῆς της κλίνης.

·Πρνγίας μου, εἶπε δικρύζοντας, «τί εἶναι αὐτὸ ποὺ αισθάνουμε μέσα μου; βοῶθησέ με, μὴ πεθάνω πρὶν ιδῶ τὸ παιδί μουα.

* * *

·Ηταν δύο ωραῖς νύκτα καὶ ἀρχισε ἡ Μαρία νὰ ἀνησυχῇ.

·«Ἄν ἔχῃ ἄλλα κακά, διμως δὲν είναι ἀπὸ ἐκείνους ὅπου χάνονται· εἰς τὴν γάρων μέστεις τὰ καπηλεῖα ἡ γαστομεροῦν εἰς τὸν δρόμον μεσα εἰς τ' ἀργαστήρια».

·Καὶ ἔστεκε ἀκίνητη, γωρίς νὰ βράλη ἄγνα, καὶ ἔξαυτιάζετο ν' ἀκούσῃ τὰ πέτκλα, καθὼς τ' ἀκούει πάντοτε κάμποσα λεπτὰ πρὶν φύση, ὅπως τὸ ἀλογο ἐτετραπόδιζε εἰς τὸ λιθόστρωτο μονοπάτι.

·«Ηλιθεν», ἐφώναξε· «εἶναι τὸ πάτημά του· πῶς ἔρχεται μὲ τὰ πόδια;· καὶ μὲ αὐτὸ ἐπετάχθη εἰς τὸ μονοπάτι καὶ τὸ ὄλιγα λεπτὰ τῆς ἐφανερώθη ὁ ἀνδράς της.

— Καλησπέρα, τῆς εἶπε μουγκόφωνα.

— Καλῶς ωρισες· τί ἔγινης τὸ ἄλογό μας· τοῦ ἔχω ἔτοιμον τὸν σανό.

— Τὸ ἄλογό μας ξενυκτάει ἀλλού· ἀρησέ με ἡσυχογόνων νὰ ξανασάγων· ὁ Θεός θέλει νὰ μας παιδεύσῃ· ἐλαύνεις γράμμικα τὸ πούλη της Ἀντωνάκη μας.

·Η Μαρία ἔρριγνωσε.

— Τί γράφει;

— Εγγύοσα βιαστικά καὶ δὲν ἐπρόθυσα νὰ εὔρω κάνενα φίλον μου νὰ μοῦ τὰ δικάζατη πάρε το νὰ σου τὸ δικάζατη ὁ πνευματικός μας.

·Η Μαρία ἐπήρε τὸ γράμμικα καὶ τὴν κόρφον της κ' ἔβγήκε.

·«Τί νὰ γίνω ὁ δύστυχος·»· ἔλεγε μόνης του· κείμει πάλι ἀναγκασμένος νὰ τῆς τὰ πάρε τὸ γνωρίζω ὅτι δὲν θὰ μοῦ κάψῃ τὴν παραμονήν δυσκολία, ἀμας γνωρίσῃ τι περιστατικό μοῦ ἔτυχε· ἀλλὰ τὸ ἔχω τὸ ἔντροπήν μας· τὸ πάτημά του· ἀπ' ὄλιγης ημέραις».

(Ἀκολουθεῖ)